

ŁUSKA Z GRYKI JAKO KOMPONENT PASZ DLA TUCZNIKÓW

Zaworska-Zakrzewska A.,¹ Kasprowicz-Potocka M.,¹*Łodyga D.,^{1,2} Sell-Kubiak E.²

¹*Katedra Żywienia Zwierząt / Wydział Medycyny Weterynaryjnej i Nauk o Zwierzętach, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu / ul. Wołyńska 33, 60-637 Poznań, *anita.zaworska-zakrzewska@up.poznan.pl*

²*Katedra Genetyki i Podstaw Hodowli Zwierząt / Wydział Medycyny Weterynaryjnej i Nauk o Zwierzętach, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu / ul. Wołyńska 33, 60-637 Poznań*

Wstęp:

Gryka jest cenną rośliną uprawną ze względu na skład chemiczny i wartość odżywczą ziarna, a także pozostałe części rośliny. Liczne odpady z przerobu gryki na kaszę i łuska gryczana wcześniej stanowiły problem gospodarczy. Obecnie liczne zalety gryki, a także właściwości łuski zostały docenione i znalazły swoje zastosowanie, dzięki czemu roślina ta jest powszechnie wykorzystywana w różnych gałęziach przemysłu. Ze względu na skład chemiczny łuska z gryki stanowić może cenne źródło włókna surowego oraz bioaktywnych substancji w żywieniu zwierząt gospodarskich. W łusce zidentyfikowano grupę związków o charakterze antyoksydacyjnym - głównie polifenole, które stanowią m.in.: flawonoidy, flawony, kwasy fenolowe, taniny, fitosterole i fagopiryny. Celem pracy była ocena efektów wprowadzenia do diety łuski z gryki na parametry produkcyjne tuczników oraz na wskaźniki poubojowe tusz.

Materiały i metody:

W ramach unijnego projektu realizowanego na Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu o akronimie „mEATquality”, w prywatnym gospodarstwie produkującym tuczniki w cyklu zamkniętym (woj., wielkopolskie) przeprowadzono doświadczenie produkcyjne na 60 tucznikach mieszańcach towarowych (30 ♀, 30 ♂) o początkowej masie ciała ok. 30 kg, które podzielono na dwie grupy żywieniowe. Grupa kontrolna otrzymywała typową mieszankę paszową na bazie poekstrakcyjnej śruty sojowej i krajowych zbóż, a grupa doświadczalna tę samą mieszankę z 2,5% dodatkiem łuski gryczanej. Tucz podzielono na 2 fazy żywieniowe - grower i finisz, a mieszanki zostały zbilansowane zgodnie z zapotrzebowaniem zwierząt. Świnie otrzymywały mieszankę w formie sypkiej *ad libitum*. W czasie doświadczenia prowadzono obserwacje zdrowotności świń, kontrolowano przyrosty masy ciała i grupowe pobranie paszy, a także obliczono współczynnik wykorzystania paszy (FCR). Po 90 dniach testu zwierzęta ubito w komercyjnej rzeźni przy średniej ubojowej masie ok. 113 kg. W zakładzie mięsnym wykonano typowe pomiary tusz oraz szacowanie mięsności.

Wyniki:

W trakcie doświadczenia nie stwierdzono żadnych upadków ani kulawizn. Masa tuczników po zakończeniu okresu grower nie różniła się pomiędzy grupami, ale zwierzęta z grupy doświadczalnej uzyskały średnio o ok. 1,2 kg niższą masę ubojową. Dienne przyrosty masy ciała w grupie kontrolnej wynosiły 860 g w fazie grower i 1040 g w fazie finisz, podczas gdy w grupie z dodatkiem łuski z gryki odpowiednio 850 g i 1020 g. FCR był wyższy w grupie z łuską z gryki i wyniósł 2,7 kg/kg vs 2,6 kg/kg w grupie kontrolnej, a w okresie finisz 3,39 vs 3,46 kg/kg na korzyść grupy kontrolnej. W całym okresie tuczu zwierzęta w grupie kontrolnej przyrosły 83,77 kg (931 g/dzień) a w grupie doświadczalnej 82,34 kg (915 g/dzień) przy podobnym FCR na poziomie ok. 2,99 vs 3,07 kg/kg. Wydajność rzeźna w obu grupach była podobna i wynosiła średnio 79,5%. Zwierzęta z grupy otrzymującej dodatek łuski z gryki charakteryzowały się jednak wyższą mięsnością na poziomie 57,53% w porównaniu do 52,95% w grupie kontrolnej. Średnia grubość mięśnia najdłuższego grzbietu w grupie doświadczalnej wynosiła 68,64 mm, a w grupie kontrolnej 64,27 mm, natomiast średnia grubość słoniny u zwierząt doświadczalnych była o ok. 3 mm większa niż w grupie kontrolnej.

Podsumowanie:

Na podstawie badań wstępnych zauważono, że dodatek łuski z gryki do pasz dla tuczników nieznacznie obniża przyrosty świń i ich masę ubojową. Nie stwierdzono jednak istotnego pogorszenia FCR. Dodatek łuski z gryki wpłynął jednak korzystnie na parametry poubojowe tuszy zwiększając mięsność zwierząt oraz grubość mięśnia najdłuższego grzbietu.

Finansowanie:

Badania sfinansowano z projektu HORYZONT 2020 pn: Linking extensive husbandry practices to the intrinsic quality of pork and broiler meat” akronim „mEATquality” nr: 101000344.
